

Obsah

Obsah

1.0	Úvod	7
2.0	Pojetí školní didaktiky	9
2.1	Cvičení	11
2.2	Literatura	12
3.0	Žák v podmínkách řízeného učení	13
3.1	Cvičení	16
3.2	Literatura	16
4.0	Pedagogickopsychologická charakteristika žáka (studenta) v období dospívání	17
4.1	Vývoj základních schopností v období dospívání	18
4.2	Kognitivní vývoj v období dospívání	18
4.3	Vývoj postojů v období dospívání	19
4.4	Cvičení	21
4.5	Literatura	21
5.0	Pedagogickopsychologická diagnostika ve školní didaktice	22
5.1	Přehled metod zjišťujících diagnostické údaje	23
5.2	Diagnostika sociálních vztahů	25
5.3	Diagnostika hodnotové orientace žáků	26
5.4	Diagnostika sebepojetí žáka	27
5.5	Diagnostika zájmu žáků	28
5.6	Diagnostika vztahu žáků k předmětu	28
5.7	Diagnostika perspektivní orientace	29
5.8	Diagnostika oblasti vzdělávací	30
5.8.1	Metoda ústního zkoušení	31
5.8.2	Didaktický test	31
5.9	Cvičení	33
5.10	Literatura	34
6.0	Interakce a komunikace ve výuce	35
6.1	Verbální komunikace ve škole	36
6.2	Nonverbální komunikace ve škole	37
6.3	Komunikace činem	39
6.4	Cvičení	41
6.5	Literatura	41
7.0	Didaktické zásady	42
7.1	Zásada komplexního rozvoje osobnosti žáka	42
7.2	Zásada vědeckosti	43
7.3	Zásada individuálního přístupu	43
7.4	Zásada spojení teorie s praxí	44
7.5	Zásada uvědomělosti a aktivity	44
7.6	Zásada názornosti	44
7.7	Zásada přiměřenosti	45

7.8	Zásada soustavnosti	45
7.9	Zásada trvalosti a operativnosti	46
7.10	Cvičení	47
7.11	Literatura	47
8.0	Výukové cíle a jejich taxonomie	48
8.1	Vlastnosti výukových cílů	48
8.2	Taxonomie výukových cílů	50
8.2.1	Taxonomie vzdělávacích cílů	51
8.2.1.1	Taxonomie cílů v kognitivní oblasti	51
8.2.1.2	Taxonomie vzdělávacích (kognitivních) cílů	54
8.2.1.3	Vymezování vzdělávacích cílů	54
8.2.2	Taxonomie postojových cílů	55
8.2.2.1	Taxonomie cílů v postojové oblasti	55
8.2.2.2	Taxonomie výchovně vzdělávacích cílů pro oblast postojovou	57
8.2.2.3	Vymezování postojových cílů	58
8.2.3	Taxonomie výcvikových cílů	59
8.2.3.1	Vymezování výcvikových cílů	60
8.3	Vymezování výukových cílů	60
8.4	Cvičení	61
8.5	Literatura	61
9.0	Výukové metody	62
9.1	Klasifikace metod výuky	63
9.2	Metody a charakter činnosti učitele a žáků	66
9.3	Komplexní klasifikace základních skupin metod výuky	68
9.4	Stručná charakteristika některých metod výuky	69
9.5	Cvičení	72
9.6	Literatura	73
10.0	Učební úlohy ve výuce	74
10.1	Definice a role učebních úloh ve výuce	74
10.2	Z teorie učebních úloh	75
10.3	Posuzování a projektování souborů učebních úloh	77
10.4	Cvičení	78
10.5	Literatura	79
11.0	Organizační formy výuky	80
11.1	Individuální výuka	80
11.2	Hromadná (frontální) výuka	80
11.3	Individualizovaná výuka	82
11.3.1	Soustava puebloská	82
11.3.2	Soustava daltonská	83
11.3.3	Soustava winnetská	83
11.4	Diferencovaná výuka	84
11.5	Skupinová výuka	85
11.6	Týmová výuka	85
11.7	Cvičení	85
11.8	Literatura	86

12.0	Materiální didaktické prostředky	87
12.1	Klasifikace materiálních didaktických prostředků	87
12.2	Zásady práce s učebními pomůckami	89
12.3	Cvičení	90
12.4	Literatura	90
13.0	Hodnocení ve výuce	91
13.1	Realizace hodnocení	91
13.1.1	Slovní forma hodnocení	92
13.1.2	Hodnocení známkou	93
13.1.3	Vzájemné porovnání slovního hodnocení a hodnocení známkou	93
13.2	Cvičení	94
13.3	Literatura	95
14.0	Osobnost učitele ve výuce	96
14.1	Typologie osobnosti učitele	98
14.2	Cvičení	100
14.3	Literatura	100
15.0	Druhy a formy přípravy učitele na výuku	101
15.1	Cvičení	103
15.2	Literatura	104
16.0	Práce učitele se základními a některými doplňujícími pedagogickými dokumenty	105
16.1	Cílový standard a kmenové učivo	106
16.2	Kurikulum ve školní didaktice	106
16.3	Cvičení	110
16.4	Literatura	111
17.0	Přílohy	112
17.1	Dotazník pro žáky (Příloha č. 1)	112
17.2	Schéma rozhovoru se žákem (Příloha č. 2)	113
17.3	Schéma rozhovoru s rodiči (Příloha č. 3)	115
17.4	Příklad diagnostického využití informací o prospěchu žáka (Příloha č. 4)	116
17.5	Výrazy pro popis chování při učení a práci (Příloha č. 5)	117
17.6	Příklady slovních hodnocení z několika pražských základních a středních škol (Příloha č. 6)	118
17.7	Schéma pozorování, analýzy a hodnocení výuky (Příloha č. 7)	120